836/10

Den 1. februar 2010 blev i sag nr. 75.472:

xxxxxx xxxxx
xxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx x

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring med dækning ved tab af erhvervsevne i Danica Pension, klager ved sin repræsentant - FRIE Funktionærer - over, at selskabet har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale forsikringsydelse ved tab af erhvervsevne efter den 1/10 2008.

Selskabet har afvist at yde fortsat forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Den omhandlede forsikring giver bl.a. ret til præmiefritagelse og udbetaling af forsikringsydelse, hvis klagerens erhvervsevne nedsættes til halvdelen eller mindre af den fulde erhvervsevne. Der er en karenstid på tre måneder.

Klageren er født i 1954 og oprindeligt udlært tømrer.

I efteråret 2007 anmeldte klageren til selskabet, at han siden den 29/6 2007 havde været sygemeldt fra sit arbejde som kvalitetsinspektør/konsulent på grund af stresssymptomer, hovedpine, hukommelsesbesvær og manglende koncentrationsevne. Ifølge det oplyste oppebar han før uarbejdsdygtighedens indtræden en månedlig bruttoindtægt på 40.489 kr.

På baggrund af oplysningerne om klagerens sygemelding bevilgede selskabet præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne i en midlertidig periode fra karenstidens udløb den 29/9 2007 til den 1/2 2008. Præmiefritagelsen og udbetalingen blev efterfølgende forlænget. Herefter overgik selskabet til vurdering af hans generelle erhvervsevne, som ikke fandtes nedsat til halvdelen eller derunder. Præmiefritagelsen og udbetalingen ophørte derfor pr. 1/10 2008. Indvendinger fra klageren og hans repræsentant resulterede ikke i ændring af afgørelsen.

I vurderingen af klagerens erhvervsevnetab indgik diverse lægelige og kommunale oplysninger, som selskabet løbende modtog i forbindelse med sagens behandling.

I journalnotat af 26/2 2008 fra Arbejdsmedicinsk Klinik hedder det:

"**1. undersøgelse**
Henvisningsårsag
53-årig mand genhenvises pga. kronisk hovedpine mhp. arbejdsmedicinsk vurdering.

Aktuelle
Patienten har gennem nogle år haft kronisk vekslende hovedpine lokaliseret fortil. Hovedpinen forstærkes ved udsættelse for klordampe, hvilket forekommer i forbindelse med hans arbejde som inspektør i sommerhusudlejningsfirma. I forbindelse med sidste besøg blev der foretaget CT-skanning, som var normal, ligesom han senere blev undersøgt af privatpraktiserende neurolog, og hvor alle undersøgelser var normale. På denne baggrund genoptog patienten sit arbejde, - i første omgang primært kontoropgaver, men siden påbegyndte han sit sædvanlige arbejde, hvor han var udsat for klordampe i små koncentrationer. Efter et par måneders bedring vendte den stærke hovedpine tilbage, og i de sidste 8 måneder har patienten været sygemeldt og er nu afskediget.
Hovedpinen er fortsat kronisk, til trods for, at han ikke har været i arbejde i flere måneder. Sideløbende har han mistet energien, ligesom også koncentrationsevnen er faldet. Han sover meget og er ret sofasøgende om dagen. Der skal meget lidt til, før han udmattes. Hans nattesøvn er udmærket. Han har ikke mærket problemer med tænder, øjne eller ører. Føler ingen muskelspændinger i nakke eller skulderåg.

Anmeldelsesstatus
/Sagen er anmeldt af egen læge på mistanke om neuro intoksikation (klordampe) .

Objektivt
God almentilstand og ernæringstilstand. Moderat adipøs.
Hoved og hals: Der er fri bevægelighed i nakken. Ingen ømhed i nakkemuskler, skuldermuskler, tyggemuskler eller kraniekalotten.
Øjne: Fri bevægelighed og normalt syn.
…
Konklusion

Der er ingen umiddelbar forklaring på hovedpinetendensen. Forværringen ved udsættelse for klordampe skyldes formentlig betinget refleks. Jeg vil foreslå, at han bliver henvist til en hovedpineklinik."

Af erklæring af 10/4 2008 fra neuropsykolog M.K. fremgår bl.a.:

"**Sammenfatning og konklusion**

[klageren] er en 53-årig mand, der som led i sygedagpengeopfølgning henvises til neuropsykologisk undersøgelse.
[klager] er oprindeligt udlært tømrer, men har siden 1995 været ansat som kvalitetsinspektør i sommerhusudlejningsfirma.
Han har igennem en 4-5 årig periode haft forbigående stress-symptomer og har været sygemeldt siden 28.07.2007 med udtalt stressreaktion. Grundet vedholdende pandehovedpine er han blevet neurologisk vurderet inkl. CT af cerebrum, der viste normale forhold. På mistanke om neurotoksikologisk reaktion er han udredt ved Arbejds- og Miljømedicinsk klinik, der ikke finder nogen forklaring på tilstanden.
[klager] selv mistænker specielt klorekseponering som årsag til hans symptomer, han beskriver som tomhed/hovedpine, hukommelses-/koncentrationsbesvær, trætbarhed og manglende energi samt lyd- og lugtoverfølsomhed.
Ved undersøgelsen i dag fremkommer et inkonsistent kognitivt præstationsniveau med ukarakteristiske udfald. Undersøgelsesresultatet udlægges som udtryk for en psykisk betinget stresstilstand. [klagers] opmærksomheds-, indlærings- og hukommelsesproblemer skønnes ikke at have årsag i organisk hjerneskade. Man noterer, at [klager] ved udførelse af komplekse opgaver på glimrende vis kan anlægge og fastholde problemløsningsstrategier og derved opnå absolut alderssvarende resultater. På denne baggrund er det min vurdering, at [klagers] funktionsevne derfor teoretisk er mulig at forbedre ved at flytte fokus bort fra hans egne klager i en rehabiliteringsfase.

Funktionsmæssigt tror jeg, at han gradvist vil kunne genskabe tilknytning til arbejdsmarkedet, men at det må forventes at blive under samtidig hensyntagen, således at han bør undgå stressende arbejdsbetingelser. Han er absolut ikke motiveret for depressionsbehandling, så man kommer næppe videre ad den vej."

I erklæring af 31/5 2008 fra speciallæge i psykiatri O.R. hedder det bl.a.:

"**Sammenfatning og konklusion**
54-årig mand, som juli 2007 blev sygemeldt pga. stress fra sit mangeårige job som ansvarlig for kontrollen af vand i swimmingpools. Symptomerne består af hovedpine, svimmelhed, koncentrations- og hukommelsesbesvær, overfølsomhed for høje lyde og lugte, samt træthed. Symptomerne debuterede i 2002 og har givet mistanke om organisk hjernelidelse men diverse undersøgelser, inkl. neuropsykologisk undersøgelse, ct-scanning og udredning ved arbejdsmedicinsk klinik, har ikke bekræftet denne diagnose.

[klager] selv erkender at have arbejdet meget, men med stor arbejdsglæde og ingen subjektiv oplevelse af stress. Ej heller depression. Derimod føler [klager] sig overbevidst om, at der er en sammenhæng med udsættelse for skadelige stoffer, især klor. Denne sammenhæng har ikke kunnet bekræftes lægeligt eller neuropsykologisk, men [klager] har tidligere oplevet at blive forgiftet af trykimprægneret træ, tre år før denne sammenhæng officielt blev anerkendt. Denne erfaring spiller formentlig en rolle for [klagers] opfattelse af den aktuelle situation.

Nærværende undersøgelse giver ikke begrundet mistanke om specifik psykiatrisk lidelse, som årsag til [klagers] symptomer. [klagers] optagethed af årsagssammenhænge er ganske vist markant og vedholdende, men synes alligevel holdt inden for rimelighedens grænse, og kan ikke rubriceres som vrangforestillinger. Der forekommer heller ikke tegn manifest eller skjult depression.

[klagers] meget lange arbejdsdage over lang tid, hvor kroppens signaler mht. hvile og regeneration måske er blevet overhørt, kan tænkes at give anledning til en form for udbrændthed, hvor 'krudtet' er brugt op. [klager] har i dag kun overskud til det mest nødvendige. Tilstanden virker ret stationær med et betydeligt arbejdsevnetab. At [klager] skulle kunne vende tilbage til sit tidligere arbejdsområde og funktionsniveau virker urealistisk.

Der forekommer ikke at være indikation for fortsat medikamentel, antidepressiv behandling, som opleves som negativ pga. bivirkninger. Arbejdsmedicinsk Klinik har foreslået henvisning til hovedpineklinik. Jeg har selv foreslået [klager] at overveje akupunktur og kraniosakralterapi, som synes at hjælpe nogen, ikke mindst med den øgede sensitivitet [klager] fremviser. Psykoterapeutiske samtaler kunne overvejes til at hjælpe [klager] til at indstille sig mentalt på et reduceret funktionsniveau og måske finde frem til en måde, at udnytte de ressourcer han har.

Der forekommer således at være nogle flere tiltag at afprøve inden en endelig stillingtagen til tilstandens varighed."

Af kommunens ressourceprofil fremgår bl.a.:

"**Samlet vurdering af arbejdsevne**

Dato

27/6-2008,

Sagsbehandlerens konklusion vedrørende borgerens arbejdsevne

[klager] har rigtig mange og gode faglige kompetencer, både som udlært tømrer, selvstændig tømrer, hvor han byggede sommerhuse og som selvlært sagkyndig indenfor træ/bygning/poolkemi, hvor han som kvalitetschef havde ansvaret for blandt andet oplæring af andre indenfor faget.

[klager] blev sygemeldt fra dette arbejde den 28/6-2007 pga stress.
MK har rigtig mange og gode faglige kompetencer, både som udlært tømrer, selvstændig tømrer, hvor han byggede sommerhuse og som selvlært sagkyndig indenfor træ/bygning/poolkemi, hvor han som kvalitetschef havde ansvaret for blandt andet oplæring af andre indenfor faget.

[klager] er en ansvarsbevidst person, som både arbejdsmæssigt og privat har haft en stor kontaktflade. Denne er nu væsentlig indskrænket. Først og fremmest pga de konstante hovedsmerter, men også fordi hukommelses- og koncentrationsevnen er nedsat, således at han taber tråden i samtaler. Endvidere er han blev lugt- og støjoverfølsom, og han magter ikke sociale sammenhænge i længere tid ad gangen.

Det har ikke været muligt at iværksætte afklarende foranstaltninger, idet [klager] kun har et par timer midt på dagen, hvor han fungerer tåleligt.

På trods af en stor arbejdsidentitet, ansvarsbevidsthed og gode faglige kompetencer er det ikke muligt at pege på arbejdsopgaver, som [klager] vil kunne varetage på grund af sit helbred.

Ægteparret har ingen økonomiske problemer.

[klager] er grundigt undersøgt. Både via Arbejdsmedicinsk klinik, neuropsykolog, psykiater. Der er ingen organisk hjerneskade, der er ikke tegn på psykiatrisk lidelse eller maskeret depression.

Psykiater, … tolker tilstanden som udbrændthed, og at den er ret stationær med et betydeligt erhvervsevnetab.

Han foreslår psykoterapeutiske samtaler, kraniesekralterapi og akupunktur - ikke at det kan forbedre arbejdsevnen, men at [klager] ad den vej måske kunne forbedre sin livskvalitet i hverdagen.

Ud fra de helbredsmæssige oplysninger, vurderes hans arbejdsevne at være varigt nedsat til det ubetydelige - se de lægelige oplysninger. Dette kan ikke kompenseres af de andre gode arbejdsmæssige kompetencer, som han besidder.

Det skønnes, at nedsættelsen er af et sådant omfang, at han - uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob - ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Sagen videregives til Den sociale Indsats med henblik på stillingtagen til førtidspension."

Kommunen bevilgede klageren førtidspension med virkning fra den 1/8 2008. Han modtog meddelelse herom ved skrivelse af 23/7 2008.

På baggrund af de modtagne oplysninger afviste selskabet at yde forsikringsdækning efter den 1/10 2008. Klageren var utilfreds hermed og indbragte sagen for nævnet den 21/1 2009.

Klagerens repræsentant har i klagen til nævnet anført:

"SFF [klagers repræsentant] skal understrege, at det faktum, at [klager] er tilkendt førtidspension ikke er udslagsgivende for, at Danica Pensions afgørelse ankes. Anken bygger herudover på en individuel vurdering af sagens oplysninger og omstændigheder øvrigt, herunder [klagers] beskrivelse af hans funktionsniveau før og efter sygdommen brød ud. Det beskrives således, at [klager] er i besiddelse af en høj arbejdsidentitet og gerne så sig selv på arbejdsmarkedet, men af helbredsmæssige årsager er forhindret heri.

Vurderingen understøttes endvidere af det faktum. at både Alm. Brand og Topdanmark ud fra samme helbredsmæssige oplysningsgrundlag som Danica Pension har haft til rådighed, har vurderet [klagers] erhvervsevne nedsat med *mindst 2/3* og dermed fortsat fuldt dækningsberettiget i 2009.

SFF skal hermed anmode Ankenævnet for Forsikring om at behandle sagen. Det er SFFs opfattelse. at [klagers] arbejdsevne er dokumenteret nedsat med mindst halvdelen og derunder. [klager] er således fortsat berettiget til udbetaling for tab af erhvervsevne samt præmiefritagelse fra Danica Pension efter 1. oktober 2008."

Vedlagt repræsentantens klageskrivelse var en redegørelse, som klageren selv har udfærdiget. Af redegørelsen fremgår bl.a.:

"Vil hermed gerne selv have lov til at give min kommentar til, hvorfor jeg er uenig i Danica Pension afgørelse og i stedet bør præmiefritages og have udbetaling ved tab af erhvervsevne.

Der blev bedt om lægeattester, i skrivelser sendt fra Danica Pension den 19-12-07 og den 17-3-08, som selvfølgelig er blevet returneret og udfyldt af lægen. Her skriver Danica Pension begge gange: 'kan Danica Pension i henhold til forsikringsbetingelserne kræve, at du indsender dokumentation for, at din erhvervsevne længerevarende er nedsat til halvdelen eller mindre.' Danica Pension har aldrig krævet denne dokumentation, men bare taget bestemmelse om, at jeg ikke kan få invaliderente, også uden lægeattest til sidst. Danica Pension tog beslutningen efter jeg havde skrevet til dem, at jeg pr. 1. august 08 skulle have udbetalingen over på min konto, i stedet for på min arbejdsgiver (…) konto, da jeg var blevet opsagt til 1. august 08. Jeg tror at Danica Pension politik er, at når jeg ikke har tilknytning til deres kunde/arbejdsgiver, så kan man ligeså godt smide mig ud, for at spare de penge.
Dog giver man et lille plaster på såret, nemlig en omstillingsperiode på 2 måneder, som forhåbentlig kan få mig til at accepterer det. Men jeg bliver ikke mere rask af en omstillingsperiode. Det skal så lige tilføjes at Topdanmark og Alm. Brand har accepteret at udbetale invaliderenter, ud fra nøjagtige de selv samme papirer/ udgangspunkter. Jeg stiller mig gerne til rådighed, hvis Danica Pension vil have yderlig undersøgelse.

Arbejdsprøvning er blevet undladt da min helbredstilstand er ufattelig dårlig, og der er ikke noget jeg hellere ville, end at være rask og ude på arbejdsmarkedet. At der ikke er foretaget arbejdsprøvning giver vel ikke Danica Pension ret til at sige, at man ikke er syg og kan sagtens udføre et job. Min helbredstilstand er mere end de 66 % invalid, og får derfor førtidspension i dag. Jeg har altid haft en høj arbejdsmoral og arbejdsidentitet.

Lægekonsulenten fra … kommune … skriver at man kunne overveje akupunktur og kraniosakralterapi, 'Efter min vurdering vil det dreje sig om tiltag der vil kunne forbedre livskvaliteten men næppe have større indflydelse på arbejdsevnen. Psykiateren vurderer også tilstanden som værende ret stationær med et betydeligt arbejdsevnetab. Det subjektive funktionsniveau er beskrevet uendelig lavt: Er kun vågen og frisk relativ få timer. Omgang med andre mennesker og selskabelighed er meget begrænset, omgangskredsen skrumper ind. Er de ude må de tage tidligt hjem p.g.a. [klagers] træthed og overfølsomhed for lyde og lugte. Dette lave funktionsniveau samt tilstandens varighed, mener jeg vil reducere succesmulighederne for et evt. psykoterapeutisk samtaleforløb.' Citat slut.
Yderlig stiller …[speciallæge] en diagnose der hedder udbrændthed, og at jeg ikke har psykiatrisk lidelse eller depression. Danica Pension vælger at fokuserer på det [speciallægen]

siger det ikke er, og glemmer alt om selve diagnosen udbrændthed, med en stor arbejdsevnetab til følge.

Her 18 måneder efter jeg blev syg, har jeg stadig de samme symptomer, såsom tomhed i hjernen, hovedpine, svimmelhed, kvalme, koncentrations, hukommelsesbesvær, overfølsomhed over for høje lyde, lugte, samt træthed og sover stadig 10- 12 timer i døgnet, har kun et par timer om eftermiddagen, hvor jeg er lidt aktiv. Så min tilstand er ikke ændret i hele min sygdomsperiode. Derfor kan man sige at tilstanden er ret stationær og uden en arbejdsevne.

Jeg har stadig mistanken rettet mod kloren eller andre kemikalier, både de organiske og uorganiske. Igennem de år eller de 24.000 timer jeg har været i forbindelse (i en lukket kassevogn) med de forskellige stoffer, har givet mig dette dårlige helbred.
…
Jeg vedlægger billeder af noget afdækningsstof jeg har brugt over kemikalier spande og hvordan spanden er blevet hård og krakelerer. Når det således har så stor indflydelse på omgivelser omkring mig, vil det nok også kunne have indflydelse på mit helbred.
Jeg tror at det kunne være Myelin baner, der har taget skade i min hjerne. Yderlig har arbejdsskadestyrelsen oprettet en ny sag, som omhandler udsættelse for kemikalier og kronisk hovedpine."

Heroverfor har selskabet i skrivelse af 9/2 2009 til nævnet bl.a. anført:

"Til klagen skal vi anføre, at vi fastholder den trufne afgørelse.

Vores begrundelse for dette er, at Danica Pensions lægekonsulenter med speciale inden for henholdsvis neurologi og psykiatri vurderer, at [klagers] generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen eller derunder.

Ved vurderingen lægger lægekonsulenterne blandt andet vægt på, at der foreligger en psykiatrisk speciallægeerklæring **(bilag …, side 4),** hvor [klager] beskrives objektivt som neutral af stemning (ikke deprimeret), ikke dement (ingen kognitive forstyrrelser). Der er heller ingen tegn på betydningsfulde tanke- eller sanseforstyrrelser. Det fremgår også, at kontakten er upåfaldende, [klager] fremtræder venlig og imødekommende, og han virker ikke forpint. Psykiateren konkluderer, at der ikke er mistanke om en specifik psykiatrisk lidelse. Der foreligger således ikke klinisk nogle psykiatriske præmisser, der kan begrunde, at [klager] ikke skulle kunne bestride en rutinepræget beskæftigelse med en forventet indsats på mere end halvdelen af det normale. De diffuse helbredsklager, der omtales i erklæringen, forhindrer ikke en arbejdsindsats.

På baggrund af erklæringen fra neuropsykolog … **(bilag …)** udtaler Danica Pensions neurologiske lægekonsulent, at der ikke er påvist fysisk betinget hjerneskade, som kan begrunde et væsentligt erhvervsevnetab.

Om tilkendelse af førtidspension skal det bemærkes, at denne afgørelse er truffet efter reglerne i lov om social pension. I henhold til lov om social pension er det arbejdsevnen, som defineret i denne lov, der skal underkastes en vurdering. Vurderingen af arbejdsevnen i henhold til lov om social pension er ikke sammenfaldende med kravene i forsikringsbetingelserne. Tilkendelse af offentlig førtidspension er derfor ikke afgørende for vores vurdering af [klagers] erhvervsevne i forhold til forsikringsbetingelserne.

Det bemærkes i den forbindelse, at kommunen ved vurderingen af helbredsforhold inddrager borgerens opfattelse af eget helbred, jf. Socialministeriets Arbejdsevnemetode. Kommunen har vurderet arbejdsevnen ud fra ressourceprofilen, hvor helbredet kun er ét element ud af tolv. Ved Danica Pensions vurdering af erhvervsevnen, er det alene vurderingen af de faktiske helbredsforhold, som indgår.

Det faktum, at [klager] er tilkendt offentlig førtidspension kan således ikke sidestilles med en opfyldelse af forsikringsbetingelsernes bestemmelse om generel erhvervsevnenedsættelse til halvdelen eller mindre. Vi kan henvise til Ankenævnets afgørelser i AK 66.586, AK 66.303 og AK 73.987.

I det konkrete tilfælde har kommunen tilkendt førtidspension til en borger efter omkring et års sygemelding, hvor der ikke kan konstateres sygdomstegn, som bør reducere erhvervsevnen i væsentligt omfang. Det er betænkeligt, at kommunen tilkender førtidspension til en borger efter forholdsvis kort sygemelding samt et ukarakteristisk klagebillede. Det synes klart, at en væsentlig årsag til dette er, at kommunen i høj grad medinddrager [klagers] egen opfattelse af situationen.

Neuropsykolog … konkluderer i sin erklæring, at det burde være muligt at genskabe tilknytning til arbejdsmarkedet, når blot der tages hensyn, og stressende arbejdsbetingelser undgås. Det kan derfor undre, at kommunen end ikke har forsøgt en arbejdsprøvning, inden pension tilkendes.

At andre selskaber skulle have vurderet [klagers] erhvervsevne anderledes, kan ikke lægges til grund for vores afgørelse. Dels kan der være forskel i betingelser, dækningsomfang og selskabspolitikker, og dels kan der fortsat være tale om en midlertidig vurdering, da det kun fremgår af klagen fra FRIE Funktionærer, at [klager] dér er fuldt dækningsberettiget til 2009.

På baggrund af ovennævnte er det således ikke bevist eller sandsynliggjort, at [klagers] generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder."

Den 3/4 2009 har nævnet fra selskabet modtaget endnu en skrivelse bilagt kopi af skrivelse af 26/3 2009 fra klageren til selskabet samt kopi af skrivelse af 1/4 2009 fra selskabet til klageren. Af klagerens skrivelse fremgår, at hans ”sygdom er blevet yderligere forværret”, hvorfor han gerne vil ”bede om præmiefritagelse og udbetaling af invalideрente”. Af selskabets svarskrivelse fremgår, at selskabet har brug for yderligere oplysninger om hans aktuelle helbredstilstand, hvis det skal foretage en ny vurdering af erhvervsevnen.

Den 20/4 2009 har nævnet fra selskabet modtaget en skrivelse bilagt kopi af en skrivelse fra klageren til selskabet samt kopi af selskabets svarskrivelse.

Af klagerens skrivelse, der er dateret 8/4 2009, fremgår:

"Svar på jeres brev den 1. april 2009

Min tilstand er blevet yderlig forværret, ved at jeg har fået en 60-70 store kugler fordelt over hele kroppen og der ud over har jeg vel måske 150 små kugler også fordelt over hele kroppen, men dog nok mest på maven.

Min læge … har indstillet mig, til undersøgelse på … sygehus, venter dog på indkaldelse.

Gamle symptomer: tomhed i hjernen, hovedpine, svimmelhed, kvalme, koncentrations, hukommelsesbesvær, overfølsomhed over for høje lyde, lugte, samt træthed og sover stadig 10- 12 timer i døgnet, har kun et par timer om eftermiddagen, hvor jeg er lidt aktiv."

Af selskabets skrivelse, der er dateret 16/4 2009, fremgår, at selskabet ønsker at indhente de nye lægelige oplysninger, når disse foreligger. Klageren anmodes derfor om at give selskabet besked, når han har været til undersøgelsen.

Nævnet har den 22/9 2009 fra klageren modtaget kopi af arbejdsmedicinsk speciallægeerklæring dateret 8/9 2009. Af denne erklæring fremgår bl.a.:

"**Objektivt**
Virker umiddelbart somatisk sund og rask. Er selvfølgelig ked af tingenes tilstand, men virker ikke deprimeret. På det foreliggende er der ingen mistanke om præsenil demens.

Der er ikke gennemført yderligere objektive undersøgelser, da pt. tidligere har været igennem en lang række kliniske undersøgelser herunder neurologiske undersøgelser. Dog skal bemærkes, at pt. især på maven og på låret, har multiple bordtennisstore mobile lipomer.

/T65.9 duftoverfølsomhed, obs.pro/

Resumé
55-årig mand, tidligere rask, som gennem 5 år har været særdeles plaget af en række ukarakteristiske kognitive symptomer samt kronisk frontal hovedpine, svimmelhed og kvalme. Symptomerne forstærkes ved udsættelse for kemikaliedampe, støj og andre stimuli. Tidligere neurologiske og psykiatriske undersøgelser var normale. Pt.s daglige aktiviteter er blevet væsentlig indskrænket, og han har været nødsaget til at stoppe på arbejdsmarkedet og er tilkendt helbredsbetinget førtidspension. Igennem 10 år har pt. bl.a. under kørsel med varebil dagligt været eksponeret for lave koncentrationer af en lang række forskellige rengørings- og vandrensningskemikalier, - næsten udelukkende vandopløselige kemikalier, som formentlig har haft et vist indhold af flygtige duft- og parfumestoffer. Eksponering for egentlige neurotoksiske stoffer har været meget begrænset og uden praktisk betydning.

Konklusion
De hidtidige lægelige undersøgelser har ikke påvist bagvedliggende sygdom, der kunne forklare patientens symptomatologi. På baggrund af det kliniske forløb kan det ikke udelukkes, at pt. lider af en eller anden form for duftintolerans, hvor de kemikalier, der blev anvendt på hans sidste arbejdsplads med stor sandsynlighed spiller en rolle. Nærmere kan man næppe komme. "

Af selskabets skrivelse af 12/10 2009 til nævnet fremgår:

> "Sagen er drøftet med Danica Pensions lægekonsulenter, og vi vurderer fortsat, at [klagers] generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen eller mindre af den fulde erhvervsevne.
>
> Erklæringen bringer ikke nye oplysninger om [klagers] helbredstilstand, og der er derfor ikke grundlag for at ændre den tidligere vurdering.
>
> Ved den objektive undersøgelse beskrives [klager] som umiddelbart somatisk sund og rask. [klager] er ked af tingenes tilstand, men ikke deprimeret, og der er ikke mistanke om demens. Som eneste nyt nævnes flere bordtennisstore fedtknuder på mave og lår, men dette er ikke en problematik, som efter vores opfattelse bør have indflydelse på erhvervsevnen.
>
> I øvrigt er der ikke foretaget yderligere objektive undersøgelser som grundlag for erklæringen, da [klager] tidligere har gennemgået flere undersøgelser.
>
> Vi fastholder således, at [klagers] generelle erhvervsevne ikke er nedsat i et sådant omfang, at han opfylder betingelserne for bevilling af udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse) efter den 1. oktober 2008. "

Vedlagt skrivelse af 9/11 2009 har klageren til nævnet fremsendt kopi af afgørelse dateret 4/11 2009 fra Topdanmark Livsforsikring. Af den vedlagte afgørelse fremgår, at klageren bevilges invaliderente i perioden 1/11 2009 til 1/5 2015.

Nævnet har fået forelagt de fotos, der er vedlagt sagen.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**Dækning ved tab af erhvervsevne**
> …
> Hvis forsikrede er midlertidigt mindst halvt uarbejdsdygtig, eller hvis hans erhvervsevne nedsættes længerevarende til 1/2 eller mindre af den fulde erhvervsevne, udbetales hele forsikringsydelsen.
> …
> **Midlertidig uarbejdsdygtighed**
> Ved halv midlertidig uarbejdsdygtighed forstås, at forsikrede alene kan passe sit arbejde i et omfang svarende til 1/2 eller mindre. Hvis forsikrede kan passe sit arbejde i større omfang end 1/2, anses han ikke for uarbejdsdygtig.
> …
> Udbetaling ved midlertidig uarbejdsdygtighed sker for et begrænset tidsrum. Selskabet er berettiget til at gøre den fortsatte udbetaling betinget af, at forsikrede fortsat er halvt uarbejdsdygtig. Ret til udbetaling bortfalder, når forsikrede ikke længere er halvt uarbejdsdygtig. Udbetaling ophører i alle tilfælde ved forsikringens ophør.
>
> Når selskabet efter reglerne om længerevarende tab af erhvervsevne har vurderet, at forsikrede længerevarende har mistet erhvervsevnen, ophører forsikredes ret til udbetaling ved midlertidig uarbejdsdygtighed. Udbetaling efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed

ophører under alle omstændigheder, når forsikrede har været midlertidig uarbejdsdygtig i 18 måneder.

Længerevarende tab af erhvervsevne
Fortsætter forsikrede med at være sygemeldt, og har forsikredes sygdomstilstand stabiliseret sig i et sådant omfang, at hans fremtidige erhvervsevne kan vurderes, foretages en vurdering af, om forsikredes erhvervsevne længerevarende er nedsat til 1/2 eller mindre. Denne vurdering foretages under alle omstændigheder senest, når forsikrede har været midlertidig uarbejdsdygtig i 18 måneder. Selskabet kan for et begrænset tidsrum en eller flere gange udskyde vurderingen af det længerevarende erhvervsevnetab. Så længe udskydelsen varer, sker der udbetaling efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed.

Forsikredes erhvervsevne anses for længerevarende at være nedsat til 1/2 eller mindre, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.
…
Forsikredes eventuelle tilkendelse af offentlig førtidspension medfører ikke, at der er ret til udbetaling af forsikringsydelsen, da tilkendelseskriterierne for offentlig førtidspension er forskellige fra forsikringsbetingelserne.
Hvis det vurderes, at forsikrede ikke har mistet sin erhvervsevne i den forstand, der nævnes ovenfor, er forsikrede ikke længere berettiget til at modtage ydelser efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed.
…
Præmiens betaling m.m.
…
Bortfald af præmiebetaling
Forsikringstageren fritages for præmiebetalingen, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde i perioden fra forsikringens ikrafttræden og indtil præmiebetalingens ophør uanset årsagen til ophøret nedsættes til 1/2 eller mindre, hvorved forstås, at han ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer med tilsvarende uddannelse og alder."

Nævnet udtaler:

Indledningsvis bemærker nævnet, at hverken selskabet eller nævnet er bundet af andre selskabers afgørelser.

Efter sin gennemgang af sagens akter, herunder de fremlagte lægelige og kommunale oplysninger, finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad. På det foreliggende grundlag kan nævnet derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen